

Ecologisch werkprotocol

Herontwikkeling locatie De Hokhorst

gemeente Renswoude

Concept

Ten behoeve van de herontwikkeling van locatie De Hokhorst in Renswoude moeten een watergang en een aangrenzende houtsingel ca. tien meter naar het oosten worden verplaatst. Om te voorkomen dat deze verplaatsing leidt tot nadelige effecten voor strikter beschermde soorten en te kunnen voldoen aan de zorgplicht dienen de werkzaamheden zorgvuldig te worden gepland en dienen verschillende gerichte maatregelen te worden getroffen. In dit ecologisch werkprotocol wordt aangegeven welke werkzaamheden wanneer kunnen (moeten) worden uitgevoerd, welke maatregelen wanneer moeten worden getroffen en welke randvoorwaarden bij uitvoering van de werkzaamheden in acht moeten worden genomen. Waar dit van toepassing is, is bij een maatregel ook aangegeven voor welke soortgroep(en) de betreffende maatregel wordt getroffen.

Verplaatsing houtsingel

- Vóór half februari worden de bomen en struiken van de bestaande houtsingel bovengronds weggezaagd (broedvogels). Als de voorafgaande winter koud is, geldt begin maart als datumgrens.
- Ná half maart worden vervolgens de stobben van de bomen en wortelkluiten van de struiken verwijderd (op het land overwinterende amfibieën).
- Ten westen van de nieuwe watergang worden in een strook van tien meter breed nieuwe bomen en struiken aangeplant. (De nieuwe houtsingel moet beschutting bieden voor jagende en langsvliegende vleermuizen boven de nieuwe watergang (vliegroute) en nieuw habitat gaan vormen voor broedvogels, amfibieën (landbiotioop) en insecten.)
- Het aanplanten van deze nieuwe houtsingel wordt uitgevoerd nadat het werk aan de nieuwe watergang is voltooid.
- De bomen worden geplant met een onderlinge afstand van ca. tien meter en vormen de basis voor de nieuwe houtsingel. De bomen worden niet in een strakke lijn aangeplant, maar in een los plantverband. Het verder opvullen van de houtsingel vindt plaats langs natuurlijke weg (sparen spontane opslag bomen).
- In de ruimte tussen de aangeplante bomen worden, eveneens in los plantverband, enkele struiken geplant. Drie tot vier struiken tussen twee opeenvolgende bomen is voldoende. Het verder opvullen van de houtsingel vindt plaats langs natuurlijke weg (sparen spontane opslag struiken).
- Langs de westrand van de nieuwe houtsingel wordt een strook van drie tot vier meter breedte vrijgehouden van beplanting. Deze strook moet langs natuurlijke weg begroeid raken met een bloemrijke grazige begroeiing (vleermuizen, vogels, amfibieën, insecten).
- Bij het beplanten van de nieuwe houtsingel wordt gebruikgemaakt van soortecht plantmateriaal (dus geen cultivars) en wordt gebruikgemaakt van soorten die hier van nature voorkomen.
- Voor de bomen kan een keuze worden gemaakt uit de volgende soorten: boswilg, gewone es, ratelpopulier, zomereik en zwarte els.
- Voor de struiken kan een keuze worden gemaakt uit de volgende soorten: Gelderse roos, geoorde wilg, grauwe wilg, hazelaar, sporkehout, wilde lijsterbes. Gelet op de ligging van het plangebied, te midden van bebouwing, kan in de beplanting ook een enkele rijkbloeiende niet-inheemse soort worden toegepast die van waarde is voor de inheemse fauna, zoals gele kornoelje en vlinderstruik.

Verplaatsing watergang

- Het dempen van een deel van de bestaande watergang en het aanleggen van een nieuwe watergang kunnen het beste worden uitgevoerd in de eerste helft van maart. Is de voorafgaande winter zacht, dan komt de tweede helft van februari het meest in aanmerking; is de voorafgaande winter koud, dan is de tweede helft van maart het meest geschikt.
- Het te dempen deel van de bestaande watergang wordt met een aarden dam of een metalen damwandprofiel afgeschermd van het deel dat in stand blijft (vissen, in het water overwinterende amfibieën, waterinsecten).
- Het afgeschotter, te dempen deel van de watergang wordt vervolgens (grotendeels) leeggevist middels elektrisch vissen (vissen). De gevangen vissen worden overgebracht naar het deel van de watergang dat niet zal worden gedempt.
- Na het leegvissen kan het afgeschotter, te dempen deel van de watergang langzaam worden leeggepompt. Voor het leegpompen dienen ten minste twee dagen te worden uitgetrokken (vissen, in het water overwinterende amfibieën, waterinsecten).
- De tweede dag van het leegpompen wordt het afgeschotter, te dempen deel van de watergang door een ter zake kundig persoon herhaaldelijk gecontroleerd op in het water of in de modder achtergebleven vissen, amfibieën en in het water levende insecten (bijvoorbeeld larven van libellen).
- Worden deze aangetroffen, dan worden deze gevangen en verzameld in een bak gevuld met water uit het te dempen of het te sparen deel van de watergang. De verzamelde dieren worden na afloop van elke inspectieronde losgelaten in het te sparen deel van de watergang.
- Om nadelige effecten voor de vissen te voorkomen, dient het water ijsvrij te zijn en een temperatuur van minimaal 5 graden te hebben; de luchttemperatuur dient boven nul te zijn. Deze randvoorwaarden gelden zowel voor het elektrisch vissen als voor het leegpompen van het te dempen deel van de watergang.
- Als het afgeschotter, te dempen deel van de watergang geheel is leeggepompt en de eventueel aanwezige dieren zijn gevangen en verplaatst, kan worden begonnen met het uitgraven van de nieuwe watergang. In dezelfde werkgang kan met de hierbij vrijkomende grond de leeggepompte bestaande watergang worden gedempt.
- De nieuwe watergang dient een vergelijkbaar profiel te hebben als de bestaande watergang, dat wil zeggen dat deze een gelijke breedte en diepte krijgt als de bestaande watergang, voorzien wordt van ondiepe zones langs de oever van ten minste één meter breedte en geleidelijk oplopende oevers (ten minste 1 : 3). De oevers van de nieuwe watergang worden niet beschoeid (vleermuizen, vogels, amfibieën, insecten).

Gehele werk (verplaatsing houtsingel én watergang)

- De nieuwe houtsingel en nieuwe watergang dienen gereed te zijn op het moment dat de vleermuizen weer volop actief worden. Dat betekent dat de nieuwe structuur in de tweede helft van maart gereed dient te zijn. Als de voorafgaande winter koud is, geldt begin april als datumgrens.

Beheer houtsingel

- De drie tot vier meter brede grazige strook langs de westrand van de nieuwe houtsingel wordt jaarlijks minimaal één keer en maximaal twee keer gemaaid, waarbij het maaisel wordt afgevoerd.
- De bomen in de nieuwe houtsingel kunnen eens in de drie tot vijf jaar indien nodig enigermate worden opgekroond.
- Voorts bestaat het onderhoud van de bomen uit het periodiek verwijderen van dode takken die mogelijk een risico gaan vormen.
- De struiken in de nieuwe houtsingel worden eens per drie jaar gefaseerd afgezet. Tijdens elke onderhoudsbeurt wordt niet meer dan dertig procent van de struiken afgezet. De struiken die worden afgezet, liggen verspreid over de houtsingel.
- Om de grazige strook langs de westrand van de singel in stand te kunnen houden, dienen hier mogelijk elke drie jaar enkele struiken te worden teruggezet.
- Het snoeihout dat vrijkomt bij het afzetten van de struiken kan in of langs de randen van de singel worden achtergelaten.

Beheer watergang

- De watergang wordt jaarlijks geschoond door middel van korven (indien verplicht).
- Indien het jaarlijks schonen van de watergang niet verplicht is, wordt jaarlijks vijftig procent van de watervegetatie door middel van korven verwijderd.
- Indien het jaarlijks schonen van de watergang niet verplicht is, wordt jaarlijks vijftig procent van de oevervegetatie aan de waterzijde van de watergang door middel van korven verwijderd.
- De oevervegetatie aan de landzijde van de watergang wordt jaarlijks of eens in de twee jaar gemaaid.
- De watergang wordt eens in de tien jaar gefaseerd gebaggerd. Per baggerbeurt wordt ca. vijftig procent van watergang gebaggerd.

Bijlage Globale planning en volgorde van de werkzaamheden/maatregelen

Met gekleurde vlakjes is aangegeven in welke periode bepaalde werkzaamheden/maatregelen kunnen worden uitgevoerd afhankelijk van het karakter van de voorafgaande winter. Tevens is aangegeven in welke volgorde de werkzaamheden/maatregelen dienen te worden uitgevoerd. Met de rode vlakjes is aangegeven wanneer de werkzaamheden uiterlijk voltooid moeten zijn.

	december				januari				februari				maart				april			
Verplaatsen houtsingel																				
na normale winter																				
bovengronds afzagen bomen en struiken																				
verwijderen stobben en kluiten opgaande beplanting																				
aanplanten nieuwe houtsingel																				
na koude winter																				
bovengronds afzagen bomen en struiken																				
verwijderen stobben en kluiten opgaande beplanting																				
aanplanten nieuwe houtsingel																				
na zachte winter																				
bovengronds afzagen bomen en struiken																				
verwijderen stobben en kluiten opgaande beplanting																				
aanplanten nieuwe houtsingel																				
Verplaatsen watergang																				
na normale winter																				
aanbrengen damwand te dempen deel watergang																				
elektrisch vissen																				
leegpompen																				
uitgraven nieuwe watergang/dempen bestaande watergang																				
na koude winter																				
aanbrengen damwand te dempen deel watergang																				
elektrisch vissen																				
leegpompen																				
uitgraven nieuwe watergang/dempen bestaande watergang																				
na zachte winter																				
aanbrengen damwand te dempen deel watergang																				
elektrisch vissen																				
leegpompen																				
uitgraven nieuwe watergang/dempen bestaande watergang																				